

ROZWOJ

dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Czwartek, dnia 24 lipca 1919 roku.

Cena prenumeraty:
w ŁODZI:
Kwartalnie Mk. 14.40
Miesięczn. „ 4.80
Za roznośnienie
70 fen. miesięcznie.
Z przes. pocztową:
Kwartalnie Mk. 19.50
Miesięczn. „ 6.50

Kalendarzyk:
Czw. 24.VII Bł. Kunegundy.
Piąt. 25.VII Jakuba Apost.
Sob. 26.VII Anny Mat. N. M. P.
Niedz. 27.VII Natal. M. Pantal.

Redakcja
w Łodzi
Al. Kościuszki 41.
TELEFON 28.

Z Warszawy i z biur ogłosz. warsz. ogłoszenia do „Rozwoju“ przyjmuje wyłącznie **Centralne biuro ogłoszeniowe Związku prasy prowincjonalnej** — Zgoda № 1 w Warszawie.

CENA OGŁOSZEN: Przed tekstem lub w tekście 2 marki, za tekstem 65 fenigów, nekrologi 1 marka za wiersz petitowy. **Drobne ogłoszenia 10 fen** wyraz. Najmniej 80 fen. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. **Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne.** Można zamawiać „Rozwój“: w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Nowy Rynek, Kiosk; w ZGIERZU u p. Lacha, Kiosk.

Komuniści lubelscy występują otwarcie.

Wiec komunistyczny. Sojusz z Rosją i Węgrami. Rozbroić wojsko! Aresztowanie agitatora. Starcie z wojskiem. Ofiary komunizmu.

(Od własn. koresp.)

Lublin, 23 lipca. Stosownie do zapowiedzi komuniści lubelscy zwołali wczoraj wiec w lokalu kinematografu „Rusalka“.

Mówcy, między którymi rej wodził przybyły z Łodzi agitator Bitzler, występowali z bardzo gorącymi mowami. Wzywali nie tylko do zawieszenia walk na wszystkich frontach, lecz wprost do zawarcia sojuszu z bolszewicką Rosją i takimiż Węgrami. Nawoływali również do rozbrojenia wojska i obalenia rządu.

Pewna grupa zagitowanych żołnierzy miała również udać się na wiec, lecz żandarmerja nie dopuściła ich do lokalu kina.

Po wiecu żandarmerja aresztowała wymienionego już Bitzlera. Tłum, podniecony nastrojeniem wiecu, próbował go odbić, wobec czego dano do tłumu salwę.

W tłumie wszczął się popłoch. Gdy tłum pierzchnął, okazało się, że na skutek salwy jeden uczestnik rozruchów został zabity, jeden zaś ranny.

Po południu w mieście panował zupełny spokój.

DYREKCJA

Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej

zamierza oddać solidnemu przedsiębiorcy budowlanemu

remont i przeróbki wewnątrz gmachu b. Banku Państwa w Łodzi.

Zgłaszać się przed 27 b. m. do Dyrekcji ulica Piotrkowska 57.

OGŁOSZENIE.

Dnia 18 lipca b. r. skradziono w Wydziale IV Państwowego Zarządu Skarbowego w Łodzi okrągłą pieczętkę z napisem:

„Państwowy Zarząd skarbowy na m. Łódź i okręg łódzki, Wydział IV, podatki pośrednie“
Pieczętkę tę niniejszem unieważnia się.

1436 Prezes:
w. z. Włoczerzyk

Aresztowanie przywódców komunizmu w Sosnowcu.

(Od wł. korespondenta)

Jak już donosiliśmy w depearach 20 bm. w Sosnowcu władze aresztowały stu osiemdziesięciu pięciu komunistów, którzy się zebraли na obrady w osławionym klubie sieleckim.

Aresztowania dokonano w godzinach rannych. Zebrani przedstawiciele Rad del. robotn. wraz ze swymi zwolennikami przed przyjsciem policji śpiewali pieśni rewolucyjne, poczem przystąpili do obrad. Miano wygłosić szereg mów antypaństwowych.

Zebrani, jak donosi nasz korespondent zachowywali się wrogo w stosunku do władz państwowych i burżuazyjnego społeczeństwa oraz wojska.

Z chwilą wkroczenia władz obrady były w toku. Zadaniem rozejścia się zaprotestowano. Wówczas władze dały zebrany pięć minut do namysłu, a kiedy chciano rozporządzenie poddać pod głosowanie (!) przystapiono do wykonania rozkazu. Wśród aresztowanych znajdują się naj-

wybitniejsi prowodyrzy: Szmidt, Kwiecień, Kleńska, Skowroński. Do przyzdyum należało mnóstwo żydów. Na zebranie zjechali przedstawiciele z Warszawy, Łodzi, Częstochowy, Lublina i z innych miast.

Po dokonaniu rewizji, komunistów odstawiono do więzienia w Piotrkowie.

„Klub sielecki“ został opieczetowany. Strzeżony jest przez policję. Godło zdjęto, sztandary zabrano.

Przy wyjeździe z dworca Sosnowieckiego, aresztowani wywiesili czerwony sztandar i śpiewali pieśni rewolucyjne.

Ogół robotników w najbardziej zrewoltowanych kopalniach okazał zadowolenie z aresztowania prowodyrów komunizmu w Zagłębiu, a społeczeństwo odetchnęło z prawdziwym zadowoleniem konstatając fakt energicznych zarządzeń władz miejscowych.

Listy z Czecho-Słowacji.

(od specjalnego korespondenta).

Praga czeska w lipcu.

Dziwne wrażenie robią na podróżniku ulice starej Pragi, szczególnie starego miasta około zamku, gdzie dawne budowle z przed setek lat, dziwnie kontrastują z nowoczesnymi budowlami. Ale niemal dziwniejsze jeszcze wrażenie robią dumnie rojący się żołnierze różnej broni, i to w najróżnorodniejszych uniformach wszech krajów tak, iż niemal sądziłoby można, że różne mieszane wojska aljanckie zajęły starożytne miasto nad Wełtawą. Tu przechodzi żołnierz w uniformie rosyjskim i z czapką futrzaną, jaką no-

szą pułki sybirskie — inny za nim krocący, ma uniform włoskiego „bersaglieri“, dalej idzie w czerwonych spodniach żołnierz, już od „kepi“ na Francuza wyglądający, spotykamy też wojaków w angielskim lub australskim khaki — a nareszcie jeszcze często gęsto takich, w starym siwym uniformie austriackim, mocno zwykle wyszarganym... Więc co to wszystko za wojsko? To czescy legjoniści, co przez Austrię na różne fronty wojenne wysłani, sami się dobrowolnie „nieprzyjacielowi“ Aljantom poddawali, aby potem w ich szeregach wstąpiwszy, bić duszkiem ciemiężycieli austriackich i niemieckich. — I stąd otrzymali oni służąc w różnych armjach, różnych krajów, różne uniformy. — I to są sławni czescy legjoniści, którzy spartańską odwagą okazali swym przejściem do szeregów aljanckich...

Do tego zawiązku armji czesko-słowackiej,

legjonistów, a „zdrajców“, wobec pana „cisara“ Karola Habsburga, przyłączyły się tysiące Czechów, którym się udało uciec z Czech, i takich co przed wojną już mieszkali we Francji, Anglii, i Ameryce, która ostatnia sama przestała do czeskich legjonów przeszło 3,000 męża.

Ktokolwiek podróżuje po Czechach, zdziwi się niemal, widząc, jak starannie tam każda piędź ziemi jest uprawiona. Zboża pięknie już wyrosły.

We wrześniu po żniwach chleba i jarzyn będzie w kraju dostateczna ilość i nawet trochę zbędzie na wywóz.

Jedno zaciemnia widoki obiecujące rychły powrót do normalnych stosunków rolnych, a to ogromny brak koni, bydła pociągowego i domowego i nierogacizny, które podczas wojny Austriacy dla armji po kilka razy, mszcząc się na Czechach, rekwirowali — nawet psów brak, bo młode jedzono, a ze skór futra robiono czapki — a stare same z głodu pozdychały.

Lata potrwa, zanim przez bardzo staranną hodowlę i import zwierzostan znowu do siebie przyjdzie. A bez tych zwierząt domowych, to uprawa z wielkim tylko możebnia wysiłkiem pracy ludzkiej, której zresztą Czesi, starzy i młodzi, kobiety i dzieci nie żałują. — Jest tam jednak wielka klęska żywnościowa, szczególnie brak mleka dla dzieci.

To też wobec tego śmiertelność między dziećmi bardzo znaczna.

Sytuacja żywnościowa poprawia się jednak z każdym niemal dniem, z racji bardzo pięknych zbiorów jarzyn czerwonych oraz transportów żywności z Ameryki.

Bardzo też wielki brak ubrań i materji wszelkich — bogaci ludzie w mocno podsarganych już chodzą ubraniach, łatanych i nicowanych, łatach wykrzywionych — a kobiety o modach zapomniały — byle ciało pokryć i w cieple utrzymać.

Wiece się też Czechom daje przykro odczuwał brak piwa, które tak słynne było w Czechach na Pilźnie i Budweisu. Także tytoniu brak wielki, a zamiast tego różne jakieś używają.

Także brak herbaty i kawy, miasto których w ten wie, jakich inbredencji używają. A celem wszystkich potrzeb są bardzo wygórowane. Najdroższe kosztuje 1000 koron. Ubrania a obuwie 800—900 koron.

W restauracjach, choć drogo, dosyć można dostać — ale chleba nie dają. I każdy przynosi ze sobą mały pakietek z chleba. Także wielki brak owoców. Dopiero niedawno nadszedł transporcik pomarańcz i cytryn. Racje węgla są ściśle oznaczone i wynoszą 77 funtów tygodniowo na ro-

Czasy obecne ciężkie są dla Czecho-Słowacji, ale wnet się to poprawi odrobinę. Bo kraj żywny, ludność pracowita i przemysłowa. Po Polsce, która jest obszarem większą, i podwójną niemal liczy ludność, Czecho-Słowacja najlepsze ma szanse rozwoju i rekonstrukcji. Ludności liczy ta nowa republika 12,000,000, z których tylko 5,000,000 przypada na Czechów, 3,000,000 na Niemców, a 4-ry miliony na Słowaków i Madziarów.

Przemysł w Czechach przed wojną bardzo był rozwinięty, a kraj był jak ul pszczoł robotycznych. I niema wątpliwości, że przemysłowa działalność i eksport produktów Pilzna, Budweisu, chmielu, wyrobów szklanych i żelaznych produktów wnet znowu się wzmoże i kraj stanie na wysokości dawnej kultury w każdym kierunku. Chodzi jednak bardzo w obecnych stosunkach o to, aby przewodcy postarali się o zgodę i wspólność w pracy elementów germańskich i słowiańskich, a wielka przyszłość czeka ten naród, jak wielka była i jego przeszłość historyczna.

W. R.

W kilku miejscach wybuchły starcia i strzelania. Zraniony został redaktor pisma „Vorwärts” Kuttner. Omawiając te zajścia „Vorwärts” pisze, że krwawe bojkły między robotnikami w dniu 21 lipca to czarny dzień hańby dla proletariatu niemieckiego. Pismo zaznacza, że w Anglii robotnicy w dniu tym wcale nie świętowali, lecz pracowali jak w każdym dniu powszednim.

Nasze sprawy.

Paderewski wyjaśnia.

(Od własnego koresp.)

Warszawa, 24 lipca. — Na dzisiejszym posiedzeniu komisji sejmowej, referującej traktat pokojowy, będzie obecny Paderewski, który zabierze głos, aby udzielić odpowiednich wyjaśnień co do zasadniczych punktów traktatu i przebiegu rokowań w sprawie Polski na konferencji.

Ciekawe dokumenty, odkryte w Wiedniu.

(Od własnego korespondenta)

Kraków, 23-go lipca. Jak donosi „Kur. Ilustr.,” znany historyk dr. Barwiński, badając archiwum wiedeńskie odkrył wiele ciekawych nieznanych dokumentów, odnoszących się do historii Galicji. Są to tajne relacje gubernatorów i namiestników Galicji, korespondencje tajne wybitnych osobistości, relacje konfidentów austriackich.

Dokumenty te przyczynią się znakomicie do ilustracji smutnej epoki absolutyzmu austriackiego w Galicji i skompromitują w wielkim stopniu szereg osobistości, znanych z historii naszego kraju.

Sprawą zabytków sztuki polskiej w Wiedniu zajmuje się między innymi dr. Lankau. Twierdzi on, że wiele wybitnych dzieł (Rejtan Matejki, Grottger i inne) będzie można zakupić na podstawie rekompensaty, lub też za gotówkę.

Komisja ratyfikacji traktatu pokojowego.

Warszawa, 23 lipca. (PAT.) Komisja dla ratyfikacji traktatu pokojowego, pod przewodnictwem p. Głabińskiego, w obecności wiceministra Skrzyńskiego odbyła zebranie, na którym delegat na konferencję pokojową, Władysław Grabski, w trzygodzinnym sprawozdaniu przedstawił przebieg rokowań delegacji polskiej w Paryżu w sprawie traktatu z Niemcami i Austrią i treść wszystkich postanowień ekonomicznych i finansowych, poczem udzielił wyjaśnień na pytania poszczególnych członków komisji. Następne posiedzenie odbędzie się jutro 24 bm. o godz. 11-ej przed południem. Na posiedzeniu tym prezes ministrów Paderewski zda sprawę.

Z Komisji szkolnej.

Warszawa 23 lipca (PAT.) Komisja oświatowa uchwaliła wezwać rząd do upaństwowienia gimnazjum w Białymstoku i subwencjonowania prywatnego gimnazjum w Zakońcu. Wedle referatu pos. Smolikowskiego, uchwalono wniosek pos. Halbana o oddanie terenów cytadeli lwowskiej na użytek młodzieży do zajęć po szkołach, a wedle wniosku pos. Czapińskiego, uchwalono przyznać 450.000 mk. wolnemu uniwersytetowi polskiemu w Warszawie (TKN) i uchwałę że zakomunikować komisji skarbowo-budżetowej.

Prace Komisji Wojskowej.

Warszawa, 23 lipca (PAT.) Komisja wojskowa wysłuchiwała wyjaśnień majora Przedzickiego w przedmiocie interpelacji pos. Dubanowicza co do rzekomych rozruchów z powodu usunięcia brygadiera Mączyńskiego. Wedle udzielonych wyjaśnień żadne podobne nie zaszły wypadki. Komisja ukończyła trzecie czytanie projektu ustawy o orderze „virtuti militari”. Zgodzono się jednomyślnie, aby order ten był nadawany za czyny orężne, dokonane we wszystkich formacjach polskich od wybuchu wojny, jako też za czyny w powstaniu z roku 1863-go i 64-go.

Kupujcie Polską Pożyczkę Państwową

W obronie ziem polskich.

Komunikat sztabu generalnego.

Warszawa, 23 lipca (PAT.) Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 23-go lipca.

Front litewsko-białoruski: Ataki nieprzyjaciela, prowadzone w kierunku Bakszty Borowe i na odcinku Wołocki zostały kontratakami krwawo odparte. Poza tem na całym froncie bolszewickim ożywiona działalność nieprzyjacielskiej artylerji oraz oddziałów wywiadowczych. Bolszewicy wzmacniają w dalszym ciągu swoje siły.

Front poleski: Bez zmiany.

Zbiegowie ukraińscy przechodzą przez Zbrucz masami na naszą stronę.

W zastępstwie szefa sztabu generalnego

Haller, pułk.

Komunikat poznański.

Poznań, 23 lipca. (PAT.) Front północny: Na Zduny i Bąbolin słaby ogień armatni i minowy. Zresztą prócz drobnych utarczek bez zmiany. Pod Romanowem strzelanina niemiecka do ludności, pracującej w polu.

Front zachodni: Ożywiona działalność patroli niemieckich pod Zatumem, Grolewem, Mnichami, Podborowem, Kopanicą i Syrowiną. Pod Grudnem i Jerzycami ogień miotaczy min.

Front południowy: Pod Strwoinem odparto patrol niemiecki. Na las pod Konarzewem padło kilka min. Zresztą zwykła strzelanina.

Szeł sztabu Wroczyński,
generał podporucznik.

Rozłam w klubie Narodowo-Ludowym.

(Od wł. korespondenta.)

Warszawa, 23 lipca (PAT.) Dziś w klubie Narodowo-Ludowym nastąpił formalny rozłam. Odrzucili się chłopci bezpartyjni w liczbie 40-u posłów, grupa mieszczańska oraz posłowie poznańscy. Rozłam ten jest w związku z obecnym

przesileniem w ugrupowaniach stronnictw w Sejmie.

Po obecnym rozłamie w klubie Narodowo-Ludowym pozostają więc tylko posłowie stronnictwa Narodowo-Demokratycznego.

Dookoła rekonstrukcji gabinetu.

Narady przedwstępne.

(Od własnego korespondenta.)

Warszawa, 23 lipca. Wraz z przybyciem Paderewskiego do Warszawy zawrzała gorączkowa praca, dotychczas paraliżowana jego nieobecnością. Paderewski odbywa szereg konferencji i narad przedwstępnych. Kwestja zmiany, a w każdym razie bardzo gruntownej rekonstrukcji gabinetu, jest aktualna.

Dziś Paderewski odbył narady z przedstawicielami klubów sejmowych w kwestji projektowanej zmiany gabinetu.

Paderewski wzywa Bilińskiego do Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

Warszawa, 23 lipca. Wiadomość, podana przez nas kilka dni temu o wystawieniu kandydatury Bilińskiego, b. ministra finansów Austro-Węgier, znakomitego polskiego ekonomisty oraz

polityka, jako fachowego ministra finansów, potwierdza się. Dziś premier Paderewski wezwał telegraficznie Bilińskiego, aby przybył do Warszawy. Sfery młarodajne sądzą, iż jedynie Biliński potrafi opanować naszą teraźniejszą sytuację finansową i przeprowadzić pomyślnie palącą sprawę walutową.

Sejmowy Związek Ludowy za gabinetem fachowym.

(Od własnego koresp.)

Warszawa, 24 lipca. — Dziś po południu odbyło się posiedzenie Sejmowego Związku Ludowego pod przewodnictwem Witosa, na którym omawiano sprawę zmiany gabinetu oraz stanowisko, jakie klub ma zająć w tej kwestji. Większość mówców wypowiedziała się za utworzeniem gabinetu fachowego, któryby mógł podołać rozwiązaniu palących zagadnień wewnętrznych oraz zewnętrznych państwa polskiego.

Komunistyczne agitacje.

W Berlinie, 23 lipca (PAT.) Strajk pomiędzy robotnikami Niemczech odbył się spokojnie. Tylko w Berlinie przyszło do starcia w pobliżu zamku cesarskiego. Wojsko bez trudu rozpedziło demonstracyjne pochody komunistów i spartakusowców. Ani jeden pochód nie dotarł do

śródmieścia. Wielkie zaburzenia wynikły podczas wieców socjalistów większości. Niezawisli i komuniści zajmowali salę zebrań wcześniej niż socjaliści większości i mieli wszędzie większość. Gdy socjaliści rozpoczęli wygłaszać referaty, wywiązały się burzliwe zajścia. Mówcy socjalistyczni bądź nie mogli przyjąć do głosu, bądź też nie zdołali dokończyć przemówienia.

Na drodze do potęgi.

Horoskopy wielkiej przyszłości dla Rzeczypospolitej Polskiej.

Polska otrzyma 1/3 część zapasów wojennych niemieckiej Austrii.

Traktat między rządem polskim a austriackim.

(Od własnego korespondenta).

Wiedeń, 23 lipca. W ub. sobotę podpisano w Wiedniu traktat między rządem polskim a austriackim w sprawie rozdziału wojskowej masy demobilizacyjnej. Traktat podpisano w ministerjum spraw zagranicznych. Podpisali: Dr. Twardowski i szef sekcji Boschan.

Według tego traktatu Polska otrzymać ma jedną dziewiątą część zapasów wojennych, znajdujących się na terytorjum niemieckiej Austrii. Wzajemnie za co zobowiązuje się do zwrotu jednej piątej tych zapasów, jakie się znajdują na terytorjum w Galicji. Umowa nie dotyczy okupacji austriackich w Królestwie. Rząd niemiecko-austriacki wie dobrze, że w Galicji zapasów wojskowych, o które chodzi, już niema, mianowicie zapasów artykułów żywności, toteż Galicja faktycznie niczego Austrii zwracać nie będzie, natomiast rząd polski otrzyma olbrzymie zapasy z Austrii, przedstawiające wartość do miljarða koron.

Układ ten ma dla armii polskiej olbrzymie znaczenie.

Ostatnie rozrachunki.

Poznań, 23 lipca (PAT.) Celem ustalenia wynikających z traktatu pokojowego rozliczeń z rzeszą niemiecką i państwem pruskim, główny urząd likwidacyjny w Warszawie w porozumieniu się z komisariatem naczelnej rady ludowej w Poznaniu, utworzył w Poznaniu „Komisarjat dla ziem polskich, pod byłym panowaniem pruskim”. (Poznański urząd likwidacyjny). Rada ministrów zamianowała komisarzem p. Józefa Englicha z Poznania a zastępcą jego p. d-ra Tadeusza Jakowskiego z Wrocławia.

Urząd ten szuka obecnie odpowiednich i zdolnych sił na współpracowników. Nie dostarczenie materiałów w przewidzianym czasie cyfrowych, może państwo i społeczeństwo narazić na bardzo poważne straty. Poznański urząd likwi-

dacyjny zwraca się zatem do wszystkich, którzy wojskowo, ani w urzędach dotychczas nie służy, a posiadają odpowiednie wykształcenie, oddali Polsce ważne usługi, zgłaszając się na stanowiska samodzielnych referentów. Podania przysłać należy do biura Poznańskiego Urzędu likwidacyjnego w Poznaniu, Aleje Marcinkowskie 22, Hotel Rzymski. Informacje dotyczące warunków pracy i wynagrodzenia dostarczy Wydział I-go Poznańskiego Urzędu likwidacyjnego.

Przyszłość waluty polskiej przedstawia się bardzo pomyślnie.

(Od wł. korespondenta).

Warszawa, 23 lipca. Po ustaleniu granic majątek państwowy polski przedstawiać będzie miliardowe wartości. Wystarczy zliczyć tylko lasy rządowe w Galicji, Białorusi, Litwie i Prusach, które Polsce przypadną, a niewątpliwie części polskie Litwy i Białorusi także należeć będą do Polski. Już sam eksport drzewa zagranicę, którego zapotrzebowanie w świecie jest olbrzymie, umożliwi Polsce zaciągnąć zagraniczną pożyczkę w złocie na uregulowanie i podniesienie swojej waluty.

Produkcja przemysłowa w Polsce ma olbrzymie widoki rozwoju i dlatego, zdaniem tych przemysłowców, lokata kapitałów w produkcji wszelkiej na ziemiach polskich jest dzisiaj znakomitym i pewnym interesem.

Co do waluty, to finansisci wymiłowani stwierdzili, że to problem bardzo ciężki. Z walutą mają dzisiaj kłopot wszystkie państwa, które ją odziedziczyły po państwach zbankrutowanych i przegranych.

Jest rzeczą wątpliwą, czyby nowe papierowe banknoty, wprowadzone ewentualnie przez poprzednie rządy warszawskie, stały lepiej od marek polskich i koron austriackich.

W Polsce waluta będzie doskonałą po ustaleniu granic, po zorganizowaniu eksportu, po stwierdzeniu majątku państwowego Polski, po ożywieniu zniszczonej produkcji. Dzisiejsza chwila zjawiskiem raczej sztucznym, bo przecież zagranicą banki stemplowanych koron nie przyjmują.

LIKWIDACJA WOJNY.

Misja angielska w sprawie przerwania wałk na granicy niemieckiej. Ustanowienia ruchu towarowego między Polską a Niemcami. Nietakty niemieckie.

Poznań, 23 lipca. (PAT.) Onegdaj bawiła w Kempnie misja angielska w sprawie zawieszenia akcji bojowej na odcinku pod Wieruszowem. Rokowania z delegatami niemieckimi wydały wynik pomyślny. Niemcy zobowiązali się zaprzestać walki na tym odcinku. Pozatem misja zajęła się sprawą dostawy węgla z Górnego Śląska. W piątek mają nadejść pierwsze pociągi z węglem.

Członkowie misji, którzy mieli możność zetknięcia się z ludnością polską, opowiadają, że ludność ta z utęsknieniem czeka na chwilę wyzbawienia jej z pod brutalnej opieki Grenzschu-

tz. Przed wyjazdem misji członkowie Grenzschutzu osmarowali na wagonach orła polskiego oliwą i smołą. Dzisiaj misja angielska na wezwanie dowództwa niemieckiego wyjechała do Brzeźn celem prowadzenia dalszych rokowań w sprawie technicznego ruchu kolejowego między Polską a Niemcami. Na razie chodzi o ruch towarowy. Wczoraj w Krzyżu odbyła się konferencja wszystkich dyrekcji kolejowych. Przybyli także prezesi dyrekcji z Frankfurtu nad Odrą i z Katowic przybył do Krzyża pan Rutkowski. Obradowano nad otwarciem wszystkich linii kolejowych.

Plebiscyt na Śląsku.

Paryż, 23 lipca (PAT.) Najwyższa rada ententy w poniedziałek przyjęła do wiadomości sprawozdanie o granicach Bułgarii, poczem zajmowała się wykonaniem traktatu z Niemcami mianowicie sprawą utworzenia różnych komisji. Między innymi postanowiono utworzyć komisję, która by w myśl układu zajęła się administracją Górnego Śląska w czasie przejściowym po wycofaniu niemieckich władz i wojsk, a przed ostatecznym przyłączeniem tych prowincji czy to

do Polski czy do Niemiec. Komisja ta czuwać będzie nad swobodnym przeprowadzeniem plebiscytu, w skład jej zaś wejdą przedstawiciele 4 wielkich mocarstw. Utworzone dalej komisje, mają czuwać nad wykonaniem klauzul w sprawie kolonii i w sprawach ekonomicznych.

Wczoraj o 3 i pół po południu zebrała się w ministerstwie spraw zagranicznych komisja do spraw polskich celem dalszych obrad nad przyszłym ustrojem Galicji wschodniej.

Zniesienie linii granicznej.

Warszawa, 23 lipca (PAT.) Dnia 22 lipca r. b. ukazał się Nr. 58 dziennika praw państwa zawierający pomiędzy innymi rozporządzenie rady ministrów w sprawie zniesienia linii celnej

między dawnym Królestwem Kongresowym a Wielkopolską, rozporządzenie ministra sprawiedliwości w przedmiocie tymczasowego podwyższenia wynagrodzenia sądowych znawców lekarzy w postępowaniu karnym i rozporządzenie ministra wyznań religijnych i oświecenia publicznego w sprawie końcowego egzaminu lekarskiego dla absolwentów uniwersytetów niemieckich pochodzących z ziem polskich byłego cesarstwa niemieckiego.

Ozwrot nieprawnie uwięzionych.

Poznań, 23 lipca. (PAT.) Ludność polska Kempna i okolicy żali się, że dotychczas znajduje się jeszcze w więzieniach, lub obozach przeszło 200 obywateli polskich internowanych przez Grenzschutz.

Przybycie bojownika z r. 1863 do Warszawy.

(Od własnego korespondenta).

Warszawa, 24 lipca. Dziś ma przybyć do Warszawy z Krakowa Marian Dubiecki, bohater walk o niepodległość z r. 1863. Dubiecki był sekretarzem Stanu do spraw Rusi w Rządzie Narodowym w 1863 r. i zarazem serdecznym przyjacielem i towarzyszem niedoli ostatniego Naczelnika rządu Narodowego, bohaterskiego Romualda Traugutta. W czasie więzienia Traugutta w cytadeli, siedział w sąsiadującej z nim celi № 19, gdy Traugutt był zamknięty w celi № 20. Napisał on również wyczerpujące dzieło o Traugucie. To też Warszawa przyjmie tego wybitnego bojownika za niepodległość Ojczyzny z należną mu czcią i hołdem. Na spotkanie Dubieckiego wyjechał do Krakowa pułk. Szmi-gier na czele delegacji specjalnej. Na dworcę przywitają sędziwego bohatera przedstawiciele władz, delegacje i kompanja honorowa oraz damy z kwiatami.

Dubiecki będzie gościem Min. spraw wojskowych i zamieszka w hotelu „Polonia”.

Bil o układzie pokojowym.

Londyn, 23 lipca (PAT.) Izba gmin przyjęła w drugim czytaniu jednomyślnie bil o układzie pokojowym z Niemcami. W sprawie procesu przeciw byłemu cesarzowi niemieckiemu Lloyd George zaznaczył, że człowiek, który wywołał wojnę z zamiarem podboju, musi być sprawiedliwie ukarany.

Chińczycy podpiszą traktat.

Lyon, 23 lipca (PAT.) „Temps” zamieszcza następującą wiadomość: Chociaż niepodobna jeszcze oznaczyć do jakiego punktu doszły narady odbywane od pewnego czasu w sprawie Szantungu przez konferencję pokojową, wiadać jednak, że mocarstwa sprzymierzone i zjednoczone w ostatnich czasach usiłowały ułatwić delegacji chińskiej podpisanie traktatu wersalskiego i że ewentualność ta jest bliską rzeczywistością.

Biorą co się da.

Wiedeń, 23 lipca (PAT.) W traktacie pokojowym z Austrią znajduje się postanowienie, że Austrija ma rozdzielić między Rumunję, Włochy, i Serbję 6,000 krów dojnych, 2,000 jałówek, 100 buhaji, 3,000 cieląt, 2,000 wołów, 2000 koni oraz 1,000 owiec i 1,000 świń.

Zbroją się.

Nauen, 23 lipca (PAT.) Francja rozpoczęła budowę pasu fortecznego w Alzacji i Lotaryngji. Roboty potrwać lat 5. Koszta obliczają na 2 miljarde franków.

Sytuacja giełdowa.

Lyon, 23 lipca (PAT.) Biuletyn tygodniowej giełdy berlińskiej. Projekt ustawy ogłoszonej na początku tygodnia w sprawie obowiązkowego oddania części mienia na potrzeby państwa, wywołał decydujący wpływ na kurs giełdy berlińskiej. Rząd, uwzględniając ciężką sytuację przemysłu niemieckiego, pozostawia mu część dochodów w złocie, ażeby ułatwić rozwój produkcji. Notują jednocześnie zwyczajną pożyczkę wojenną tak, że sprzedaż na nią zmniejszała się wskutek możliwości płacenia podatków asygnatami pożyczki. Ujawnia się również popyt na wszystkie inne pożyczki niemieckie, jako też na papiery tureckie. Pozatem usposobienie giełdy jest zmienne, a to pod wpływem strajków na Pomorzu i niepewności sytuacji węglowej.

Zawieszenie dwóch piem.

Warszawa, 23 lipca. (PAT.) Rozporządzeniem nadzwyczajnego komisarza m. Warszawy zawieszono zostały czasopisma „Echo” i „Swobodnoje słowo”.

Demoralizacja młodzieży szkolnej.

Żydówka Kolska namawia 10 i 12 letnie dzieci do kradzieży. Handluje cukierkami i słodyczami. Rozpaja chłopców.

Pod bokiem szkoły elemen. w Rudzie Pabjańskiej osiadła ze swoją budką sklepiczarską niejaka Marja Kolska, żydówka. Cały swój dochód z owego handlu obmyśliła wydobyć z wyzysku dzieci szkolnych, sprzedając im na kredyt słodycze.

Skoro jednak dług urósł do znaczniejszej sumki, żydówka straszyla dzieci, że o wszystkim powie rodzicom. Wtedy dzieci brały z domu, co mogły i niosły do żydówki, aby ją zaspokoić, a ona znów kredytowała, a nawet rozpałała wódką dzieci.

Na działalność tej dobrodziejki rzuciła światło dopiero sprawa, która się rozegrała przed krótkami sądu pokoju w Konstancynie.

Rodzice dwóch chłopców wystąpili do sądu ze skargą, że dzieci ich w ciągu dwóch tygodni roztrwonili im znaczną sumę pieniędzy.

Dzieci Reinholda zeznały, że wydawały u

Kolskiej od 15 do 20 mk. jednorazowo, a często takie wydatki powtarzały się trzykrotnie dziennie. Tym sposobem żydówka wyciągnęła od samych Reinholdów przeszło 600 mk. Nie przestała jednak na tem Kolska i namawiała dziesięć — 12 letnich chłopców do kradzenia grochu i innych produktów z domu rodzicielskiego dla niej. Proponowała nawet chłopcu zwrot 40 mk.

Nauczyciel Neuman zeznał, że żydówka była złym duchem szkoły, że wyłudzała od dzieci pieniądze, które otrzymywały na śniadanie lub kajety i pióra.

Sędzia pokoju rozważywszy sprawę, skazał Kolską na 6 miesięcy więzienia i natychmiast kazał ją aresztować. Kolska złożyła kaucję i apelowała, została więc wypuszczoną na wolność.

Czyż mało takich złych duchów błąka się koło szkół naszych...

Rozejm i pokój.

Nauen, 23 lipca (PAT.) Do Kiszyniowa przybył wysłannik Lenina i zaproponował dowódcy rumuńskiemu zawarcie pokoju. Lenin gotów jest ustąpić Besarabję Rumunii pod warunkiem, że Rumuni zakażą ukraińcom i stronnikom Koczaka przebywać w Besarabji. Na razie zawarto 8-dniowy rozejm

Babka rewolucji ros. żyje.

Paryż, 23 lipca (PAT.) Znana babka rewolucji rosyjskiej, Breszko-Breszkowska przybyła do Paryża i ogłosiła ona w piśmie „Excelsior“ artykuł, zwracający się przeciw bolszewikom.

KRONIKA.

— Przyjazd biskupa.

Przybył do Łodzi biskup Krynicki. Na dworcu powitali dostojnego pasterza: prałat Tymieniecki, ks. Malinowski i inni.

— Wypłata zapomóg bezrobotnym.

k) Z dniem dzisiejszym rozpoczęto wypłatę zapomóg dla bezrobotnych. Wypłata trwać będzie tydzień, przyczem odnosne dzielnice wypłacają podług szematów, wywieszonych przed biurem, na każdy dzień na inne litery nazwisk, poczem nastąpi wypłata zapomóg bezrobotnym pracownikom intelektualnym.

— Zniesienie ograniczeń na pocztę.

Wszelkie rozporządzenia, dotyczące ograniczeń ruchu pocztowego, telegraficznego i telefonicznego, jakoteż cenzury wszystkich przesyłek pocztowych, przeznaczonych dla Poznańskiego, zniesione zostały z dniem 15 lipca r. b., z tem zastrzeżeniem, że w strefie bojowej władze wojskowe zastrzegają sobie prawo do wydawania i znoszenia wszelkich rozporządzeń, dotyczących ruchu pocztowo-telegraficzno-telefonicznego.

— W sprawie opał.

k) W imieniu magistratu w sprawach aprowizacji i opał wyjeżdża dziś do Poznania ławnik Kafianke, oraz radny Płociennik w sprawie drzewa do Pomiechówka za Modlinem i Brześćca Witewskiego.

— W fabryce Poznańskiego.

k) Prace remontowe prowadzone są w szybkim tempie. Od wczoraj dymią się już kominy fabryczne: to palacze przepalają pod kotłami. Z dn. 15 sierpnia uruchomiona zostanie przedziałnia.

— Niezbyt miła pomyłka.

k) Onegdaj w „Colosseum“ zdarzyła się niemiła przygoda artyście teatru polskiego, Woskowskemu i urzędnikowi jednej z miejscowych instytucji państwowych, p. P.

Aresztowani oni zostali publicznie przez funkcjonariuszów żandarmerji, w sposób dość niegrzeczny i pomimo posiadania należytych legitymacji, zostali doprowadzeni do biura żandarmerji.

Tutaj dopiero nieporozumienie się wyjaśniło. Oficer żandarmerji, po przeproszeniu za pomyłkę, aresztowanym przywrócił wolność.

— Do powszechnej wiadomości.

Na zasadzie rozporządzenia Ministerstwa Poczty i Telegrafów z dniem 25 lipca b. r. wprowadza się wymiany depesz państwowych i prywatnych ze stacjami kolei żelaznych, w językach: polskim, francuskim, angielskim, włoskim, niemieckim i ruskim, pisanych łacińskim alfabetem.

Przyjmowanie telegramów terminowych, szyfrowanych i z opłaconym posłańcem na kolejach żelaznych i do stacji kolejowych jest nie dozwolone.

— Nadesłane książki.

„Słoneczna opowieść“, napisał Kazimierz Sayse-Tobiczyk. Ten sam autor wydał drugą broszurę p. t. „Dostyc już ignorancji w kwestji kresów południowych“. — Broszura obejmuje Ruś Karpacką, Spisz i Orawę.

— Z „Koła Polek“.

Zebrań organizacyjne Sekcji sanitarnej „Koła Polek“, odbędzie się w sobotę dnia 26-go b. m. o godz. 5-jej po poł. w gimnazjum p. ni Pętkowskiej, ul. Wólczańska Nr. 55. Członkinie Koła oraz osoby, chcące pracować w tej Sekcji proszone są o przybycie.

Biuro „Koła Polek“ otwarte codziennie od 5—6 po poł., ul. Wólczańska Nr. 55.

— Skonfiskowane cukierki.

Władze kolejowe aresztowały żyda, wiozącego 5 i pół puda cukierków i zasekwestrowały towar, opierając się na tej zasadzie, że skoro wywóz cukru wzbroniony, tem bardziej wywóz cukierków nie powinien być dopuszczalny.

Władze państwowe jednakże cukierki od rekwizycji zwolniły.

— Zajęcie na kolejkach dojazdowych.

Wczoraj około godz. 7-jej wieczorem zebrał się liczny tłum robotników, pracujących przy budowie kolei Łódź—Kutno przed remizą na przystanku „Helenówek“, żądając zmniejszenia wygórowanej opłaty tramwajowej za dojazd do Łodzi dla licznych rzesz powracających robotników. Ponieważ żądanie to spożytkowało się z odmową, tłum wstrzymał ruch kolejki. Na skutek interwencji policji konnej, tłum rozszedł się.

— Strajk stolarzy.

k) W zakładzie przemysłowym stolarskim Szuberta przy ul. Staro-Zarzewskiej 56, pracownicy, wobec nieuwzględnienia żądań, porzucili pracę, po jednodniowym strajku żądania ich zostały uwzględnione w stosunku 30% podwyżki, mianowicie otrzymują oni teraz od 19 mk. 45 fen. do 22 mk. dziennie.

— Przedstawienie.

Na letnisku Marysin w willi Keilicha odbyło się przedstawienie amatorskie dzieci; grano „Łakomy doktor“. Widowisko zakończyło się żywymi obrazami i wywołało ogólne zadowolenie.

Osiągnięty zysk 80 marek p. Smałkowska przeznaczyła w imieniu dzieci na „Gniazdo“.

— Sztuczki złodziejskie.

Przy ul. Rzgowskiej nr. 98 zajmujące mieszkanie pani Wieczorkowska, składa się no z 5 pokoi. Z niedzieli na poniedziałek wtargnęli tam złodzieje, wszystkich domowników narkoty-

kami jakimś uspili i wynieśli wszystko z 4-ci pokoj, nawet firanki i portjery. Ślady wskazywały na ukrycie towaru w blizkiem sąsiedztwie

— Ofiara.

Mk. 50 złożonych do mego rozporządzenia przeznaczam na „Koło polek“. M. Pałaszewska

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski.

Dziś premiera „Zabusi“, komedji w 5 aktach Gabriela Zapolskiej. Wszystkie sztuki Zapolskiej cieszą się zawsze powodzeniem. Na naszej scenie „Zabusi“ otrzymała jaknajstaranniejszą obsadę.

W piątek w celu lepszego przygotowania „Pod róż po Warszawie“, widowisko zawieszono. „Rzeczywistość“ ukaże się w poniedziałek.

Sprawy opałowe Łodzi.

a) Łódź jest stale upośledzoną pod względem zaopatrywania w węgiel przez ministerjum aprowizacji, Łódź liczy 90,000 rodzin, czyli za na zaspokojenie potrzeb tej ludności, w stosunku ćwiartki węgla na miesiąc (co śmiesznie mało) wymaganem jest 225 wagonów po 10 ton miesięcznie. Oprócz tego na zaspokojenie szpitali, tanich kuchni, więzień i instytucji dobroczynności potrzeba przeszło 100 wagonów miesięcznie.

Tymczasem ministerjum aprowizacji na miesiąc lipiec przysłało zaledwie 230 wagonów, mianowicie: grubego węgla 85 wagonów, kostki I — 20 wagonów, kostki II — 15 wagonów, orzecha I — 25 wagonów, orzecha II — 30 wagonów.

Przy takiej jakości otrzymywanego węgla każdy mieszkaniec dostaje w wyznaczonej dla siebie ćwiartce część węgla zupełnie nie nadającego się do użytku, a za samo odniesienie ćwiartki często zapłacić musi 2 marki. Wobec takiego stosunku węgla wydział zaprowiantowania zmuszony jest wydawać w tej minimalnej ilości (ćwiartki) część dospółki.

Jak się dowiadujemy, w Wyknie leży 150 wagonów drzewa od kilku miesięcy, przeznaczonych dla Łodzi i pomimo przyrzeczeń, przepiśtek z ministerjum aprowizacji i specjalnej komisji rewizyjnej ministerjum komunikacji — Łódź dotychczas nie otrzymała ani jednego wagonu drzewa.

A cena drzewa ciągle wzrasta i obecnie w sprzedaży detalicznej dochodzi do 4 mk. za pud.

Na zwrócenie się Wydziału zaprowiantowania do ministerjum rolnictwa i dóbr koronnych, aby z lasów, położonych w okolicy Łodzi, otrzymał większą część drzewa po cenach maksymalnych, jak również na podjęte starania o wyrąb części lasu w Kraszewie pod Łodzią, co dałoby zatrudnienie bezrobotnym naszego miasta, nie otrzymano dotąd żadnej odpowiedzi.

Ofiary.

Na Polski Skarb Narodowy

Socha O. mk. 5 niklem 25 kop sreb., 35 kp. miedz., 13 fen. miedz., 1 szpilka. Zebrań przy zakończeniu roku szkoln. przez dzieci w Rydzynach mk. 48. S. Jeżewicz m. 3 srebr. Była Samopomoc mk. 85 pap. uczniowska szkoł. muz. im. Szopena. K. St. z wychowanką Zaborscy rub. 2 srebr. 6 kp., 20 mk. nik., mk. 5—50 srebr. rub. 5 złoto halercy 110, mk. 10 złoto srebrna rączka od lasecz. Urząd Stacji Sędziowskiej mk. 6. Roszewski rub. 4—5 srebr. 18 kop miedz., mk. srebr. 1—15 fenik 20 halercy niklem. Od Chrześcijańskich Rzeźników z Balut mk. 200, od dzieci szkół we wsi Bujny mk. 45.50 pap. 4 rub. 40 kop. srebr. 10 kop miedz. Gawlik mk. 5 srebr. 20 kop. srebr. Od żydów mk. 50 z polecenia M. Suligowskiego, M. Skonka rub. 1 sz. kop. 10 srebr. mk. 1—75 fen. nikl. Z. Skonka fen. 80 nikl. 55 kop. srebr. S. Klinke mk. 50, kara za opóźnienie się u p. Szaniawskiego. A. Kubuszewskiego mk. 2 srebr. E. Tajman mk. 20.

Od dzieci szkoły powszechnej we wsi Biała pow. Brzeziny rub. srb. 2—42 srb. 7 mk. srb. 10 mk. pap. 10 fen. — Od uczniów szkół pow. w Zabinca mk. 87, i rub. pap., S. Sobik rub. 4 z okazji 15 letniej pracy na tramwajach. Od robotn. fabryki T. A. mk. 15 zamiast kwiatów składa małż. W. Lipskiej rub. 10 srebr. Nauczycielstwo z gm. Działów z przedstawienia mk. 200 pap. Stow. Sp. Wista mk. 900 pap.

Bronisław Trzeszczak prepraszając p. Wotę za wyrządzoną mu obelgę składa na Skarb Narodowy mk. 50.

CORSO

Zielona 2

Po raz pierwszy w Łodzi !!

WILSON i KAJZER

czyli

Dlaczego Niemcy muszą zapłacić

ilustracja ubiegłych strasznych chwil w 6-ciu częściach. Obraz ten demonstrowany jest obecnie w Paryżu w 37 kinematografach, jednocześnie, wywołując niezwykle zainteresowanie całego świata. 1430

Uwaga!

Obraz ten niema nic wspólnego z demonstrowanym w swym czasie w kinie Gama obrazem p. t. „Berlin” ::: Berlińska

Passé - partout i bilety ulgowe nieważne.

Ogłoszenie.

Szwalnicy prywatne i związki szwaczków zechcą przedłożyć oferty na szycie: 1) Koszul oficerskich z gorszem gładkim a) bez kołnierzyka, b) z kołnierzykiem; 2) kalesonów oficerskich a) długie, b) sportowe; 3) Kołnierzy oficerskich miękkich. Nici i płótno zostaną dostarczone.

Ofertujące firmy przedstawiają: 1) wzory uszytej bielizny, 2) wzory guziczków, 3) obliczenie ilości płótna, potrzebnego do uszycia poszczególnych części bielizny.

Oferty należy składać w Sekcji Mundurowej Intendentury G. O. Ł. ulica Cegielniana L. 18 najpóźniej do dnia 25 lipca 1919 r.

Kierownik Sekcji Mundurowej.

1418 3

Majster i przedsiębiorca robót kotlarskich LEONARD KOTLICKI

Łódź, Bałuty, Nowo-Krótko przy Zgierskiej № 17.

Wykonuje roboty żelazno-kotlarskie, jako to reparację kotłów parowych i lokomobil, rezerwuary nowe, oraz wszelkie roboty, wchodzące w zakres kotlarsko-żelazny etc. 1285 2

Roboty wykonują się solidnie z gwarancją.

Taniej niż w Warszawie.

Ważne dla Pań!!!

Otrzymany duży transport najpiękniejszych zagranicznych nowych towarów

Markizeta, etamina, Batysty, satyny, Zefiry, madapolam **od Mk. 6⁵⁰**

Uwaga! Płócienka na dziecienną garderobę Białe towary na bieliznę zwabiają codziennie „ogonki” publiczności.

M. BRYL, Piotrkowska № 58, w podwórzu, prawa oficyna II-gie wejście. 1437 1

Wybór różnych deseni i kolorów.

Piotrkowska 58.

Całkowite urządzenia pokojów,

pojedyncze meble, przedmioty luksusowe jak również

odzież i bieliznę

wszelkie gorodzają poleca w wielkim wyborze

i przyjmuje do komisowej sprzedaży

na dogodnych warunkach

DOM AGENTUROWO-KOMISOWY „DAK”

Piotrkowska № 147.

Do sprzedania

DYWAN

perski

5x5 1/2 arsz. i chodnik perski 7 1/2 x 1 1/2 arsz. razem za 5000 mk. Przejazd 20, II, m. 7. 1428 1

Dr. Feliks Skusiewicz

ul. Andrzeja Nr. 11.

Choroby skórne i weneryczne Godziny przyjęć: od 9—11 i od 5—7 i pół p.p. Panie 11—12 rano. 9—10

Dr. Med.

Żurakowski

z Wiednia

przeniósł swój gabinet dentystyczny na ul. Cegielnianą 53-II. 1281 2

Nauczyciel-literat

na czas letnich miesięcy (do 1.X 1919 r.) przyjmie lekcje języka polskiego i historii literatury (romantyzm i współczesna) jak również łaciny, estetyki i historii sztuki. — Zgłaszać się można codziennie do 28 b. m. od 5—4 po poł. ul. Główna 41. Bol. Busiakiewicz. 1420 : 1

Potrzebni:

polonista z historią i fizyko-matematyk

do gimnazjum żeńskiego prywatnego w mieście gubernialnym. Warunki związku. Wiadomość w „Rozwoju”. 1419 1

NA WYPŁATĘ

towary damskie, męskie, dziecięce, bluzki, obrusy i kołdry **Ch. Markowicz i S-ka** Piotrkowska № 37, w podwórzu 1248 1

Komitet

Niesienia Pomocy dla Bezrobotnych

zawiadamia, że produkty, za okazaniem roznych w dzielnicach bonów będą wydawane o poniedziałku dnia 28 b. m. w Kooperatywach i Sklepach Miejskich według adresów, ogłoszonych w dzielnicach Komitetu.

Odcinek Nr. 1 uprawnia do otrzymania 1 i pół funta pszennej mąki po 35 fen. za funt.

Po odbiór produktów zgłaszać się należy do kooperatyw w godzinach popołudniowych t. j. od godz. 2-jej do 6-jej, do sklepów miejskich i sklepów miejskich od godz. 8 rano do 3-jej po.

Na przyszłość po odbiór produktów zgłaszać się należy zarówno do kooperatyw jak i sklepów miejskich

w drugim tygodniu

każdego okresu żywnościowego. 1431 1

Przybył świeży transport

różnych towarów

Na bieliznę Madapolamy Sylesja Batysty Płótno na prześcieradła Zefiry Na suknie i bluzki Batysty gładkie, haftowane w różnych kolorach Etaminy gładkie, haftowane „ „ „ Markizetta Cropony Płócienka Na palta i kostjomy Coccoł angielski w różnych kolorach

R. Margulies

92. Piotrkowska 92.

Towar z pierwszych źródeł. Ceny niżej wszelkiej konkurencji.

1410 4 KUPUJEMY

Stare obrazy i dzieła sztuki

Skład obrazów i materiałów piśmiennych T. H. Kunert i S-ka Zawadzka № 1.

„POLONIA”

Pasta do obuwia L. Zawadzkiego powszechnie uznana za najlepszą Zadać wszędzie. 1014 2 Główna sprzedaż Łódź, ul. Przejazd 16. Biuro Ratlamy Garsdorfa.

Drobne ogłoszenia:

Kupno:

czcionki stare, zużyte kupuje Administracja „Rozwoju”. 939-0

Lombardowe kwity, biżuterię L. brylanty, garderobę, bieliznę oraz pianina kapuje, placę najwyższe ceny. Dzielnia I, front I piętro, m. 7. 4626—cn2

Kupuje używaną garderobę, płótno i bieliznę. Sklep Juliusza Wendego, Piotrkowska 128. 4655—wcl

Kupuje serwis stołowy i damski nowy na 12 osób. S. damski lodownię pokojową w z. stanie dobrym stanie. Piotrkowska 118 m. 30. 4950

LECZNICA LEKARZY SPECJALISTÓW Piotrkowska Nr. 17, drugie podwórze.

9—10	choroby oczu	codziennie	dr. Garliński
10—11	choroby wewnętrzne	„	dr. Magdzioki
11—12	chor. skórne i wener.	„	dr. Dutkiewicz
11—12	choroby kobiece	„	dr. Ługowski
12—1	chor. wewnętrzne i dziecięce (płuc i serca)	„	dr. Osiecki
12—1	chor. kobiece i chirurg.	„	dr. Artyfikiewicz
1—2	chor. skórne i wener.	„	dr. Skusiewicz
2—3	choroby nerwowe	pon., środa i piątek	dr. Mittelstaedt
2—3	chor. kobiece i chirurg.	codziennie	dr. Marx
2—3	choroby oczu	„	dr. Michalski
3—4	choroby skórne i wener.	„	dr. Stawowczyk
3—4	chor. wewnętrzne i dziecięce	„	dr. Jokiel
3—4	choroby chirurgiczne uszu, gardła i nosa	„	dr. Goldberg
4—5	choroby kobiece	poniedziałek, środa i piątek	dr. Goldenberg

UWAGI: 1) Lecznica otwarta codziennie prócz świąt. 2) Porada 3 mk. Operacje i opatrunki wszelkiego rodzaju — od umowy. 636 0

Okazja dla miast, wsi, dworów, miasteczek.

Stacja elektryczna kompletna

na 100 lampek

składająca się z kotła stojącego, maszyny parowej stojącej, dynamo-maszyny z wszelkimi przyborami **tanio do sprzedania.**

Opał, torf, węgiel, drzewo.

Wiadomość: Łódź, B. Jankowski, Piotrkowska № 132. 1421-4

Próbujcie waszego szczęścia!

Kupujcie losy na R. G. O.

Największa wygrana Mk. 500.000.

Co drugi los wygrywa. Ciągnięcie I kl. 14 i 16 sierpnia b. r.
Losy do nabycia u urzędowego kolektora

K. Wytrzyca, Piotrkowska 141

Sprzedaż losów R. G. O., Inwalidów i T. K. O.
Wypłaca się wszelkie wygrane. 1455 c 5

Okazyjnie kupię umywalkę, etażerkę do książek, lustro toaletowe, rolety oraz kozetkę. Tamże dziewczyna wiejska poszukuje miejsca. Oferty w „Rozwoju” W. W. 25. 4534-1

Sprzedaz:

A. A. A. A. A. Obrączki słubne złote od 45 marek para, gwarancja za złoto 56 próby, pierścionki, kolczyki, zegary, zegarki, najtaniej bo w mieszkaniu prywatnym. Jan Placcek, Brzezińska 10. 4575-5

A. A. A. A. Meble najtaniej i można w składzie mebli Władysława Remiszowskiego, Piotrkowska 116 i piętrowy front. Posiada na składzie w wielkim wyborze gotowe meble i używane. Łóżka metalowe, wanny, wózki i wólcypedy dziecięce. Urządzenia biurowe. Przyjmuję wszelkie obstarunki, wykonanie solidne, dostawa terminowa. Uwaga. Ceny niższe. 1569-11

A. A. A. Meble! Najtaniej można kupić tylko u Kalfńskiego i Ciesielskiego. Sklep komisowo-meblowy Aleja Kościuski 59 (Spacerowa) przy Andrzeja. — Poleca pojedyncze meble, całkowite urządzenia, oraz garderobe, bieliznę, obuwie, biurowe i inne drobiazgi. Przyjmuje powyższe do sprzedaży komisowej. 4904-4

A! A! Łóżka, materace, szafy, bielizniarki, otomany, stół, krzesła, meble salonowe sprzedam tanio. Piotrkowska 261, m. 4. II piętro front. 4877 1

A. Łóżka, szafy, stoły, krzesła, bielizniarki sprzedaje najtaniej Piotrkowska 101, Korczak. 4411-wc1

A Meble z kilku pokoi, maszynę do pończoch sprzedam. Piotrkowska 189-9, 4667-2

A. Meble sprzedaje, szafy, łóżka, krzesła, stoły, kredensy, urządzenie restauracyjne i sklepowe. Piotrkowska 108, Przędziecki. 4539-1

A Meble, łóżka, materace, szafy, otomany, bielizniarki, umywalki, toaletę, stoliki, kredens, stół, krzesła, samowarnik garnitur, lustro, słupy, etażerki, biurko, fotel, stół biurowy, prasę, wieszaki, komodę sprzedam tanio. Piotrkowska 225 1/2 p. front. 4675-4

Do sprzedania 6 uli z nadstawkami i 5 bez nadstawek. Wiadomość ul. Juliusza 18. 4661-1

Kartofli, sprzedaż hurtowa i detaliczna, ceny rynkowe Miłsza 54. 4949-2

Kasa ogniotrwała, ścianka kantarowa oszklona, szyldy duże z blachy cynkowej do sprzedania. Piotrkowska 79 lewa oficyna parter „Kasa” od 10-2 ppól. 4896-2

Kasa pancerna ogniotrwała, wyrob amerykański, system zamknięcia bez klucza (używany przy kasach państwowych w Stanach Zjednoczonych) do sprzedania, Wiadomość w administracji gazety. 4941-3

Łóżka żelazne, materace, umywalki, wózki, kołyski, aluminiowe naczynia kuchenne. Sienkiewicza 25. 4516-nsn2

Meble nowe i używane sprzedaje po cenach najniższych. Orla 23, stolarnia. 4645-13

Meble różne sprzedam za bezcen. Wiadomość Miłsza 54, „Owocarnia”. 4948-2

Meblowy zakład nieczynny przez czas wojny został obecnie otworzony i posiada na składzie gotowe meble: sypialnie, stołowy. Przyjmuje również obstarunki, odświeżanie oraz czyszczenie posadzek dębowych. Karłut, Piotrkowska 44, oficyna. 4458-2

Meble sprzedaje które posiadamy na składzie: stołowy ostatniej mody, salonik lekki, sypialnia dębowa i biała, różne przedmioty pojedynczo. Dzielnia 11-25 w podwórzu. 4601-8

Majód lipcowy po cenie hurtowej poleca Mleczarnia wiejska, Gubernatorska 27. 4890-2

Mleczarnię sprzedam z powodu zmiany interesu. Oferty sub „Mleczarnia” w „Rozwoju”. 4878 2

Okazyjnie! Do sprzedania zaraz dwa łóżka dębowe z materacami, stół rozsuwany, sześć krzesel, umywalka marmurowa, bielizniarka, firanki, portjery i różne drobiazgi. Wiadomość w Administracji Rozwoju. 4929-2

Otomany, i łóżko, sprzedam tanio. Aleja Kościuski 26-7 (Spacerowa). 4945-1

Płac 40x80 przy ul. Zagajnikowej do sprzedania. Wiadomość ul. Nowo-Targowa № 20 sklep. 4905-2

Powier do sprzedania B. S. A. R. Sierpińskiego w dobrym stanie. Rawka 7. 4651-1

Sklep kolonialny z powodu choroby sprzedam Główna 8. 4911-sn5

Sklep spożywczy do sprzedania z powodu objęcia posiadłości Lipowa 64. 4936-2

Sklep spożywczy lub urządzenie sprzedam. Średnia 95. 4944-5

Sklep spożywczy sprzedam z powodu wyjazdu. Wólczajska 72. 4945-1

Sklep kolonialny z dużą piwnicą przy ulicy Piotrkowskiej do sprzedania. Wiadomość ul. Piotrkowska 165, w restauracji. 4898-2

Sklep kolonialny w dobrym punkcie do sprzedania, z gazową kuchnią, z powodu wyjazdu. Oferty w Rozwoju pod „Sklep”. 4547-nc1

Sklep spożywczy do sprzedania. Nowo-Zarzewska 14. 4628-wc1

Sklep spożywczy odstąpię. Ceglana 10. 4666-1

Sklep spożywczy do sprzedania ul. Gubernatorska Nr. 21. 4662-1

Sprzedam bilard kregielkowy, stół dębowy rozsuwany na 24 osób. Nawrot 51 m. 18. 4635-1

Sprzedam sklep kolonialny ul. Brzezińska 56. 4835-2

Sprzedam zakład fryzjerski egzystujący lat 20 Wólczajska 129. 4884-2

Sprzedaję łóżka meblowe, szafę, stoły, krzesła, szafkę zegar, ramy, wózek. Benedykta № 55 m. 1. 4835-2

Sprzedam meble tanio: dębową szafę, stół, lustro tremo, dywan i inne przedmioty. Lipowa 19 m. 12. 4922-2

Sprzedam plac z oficyną 3 piętrową, Łódź, Lipowa 76 1/2. 4914-s2

Sprzedam sklep kolonialny ul. Wólczajska 159. 4932-2

Strużyny kartoflane oraz inne odpadki z kuchni sprzedam Piotrkowska 100 „Wrzoś”. 4938-1

Urządzenie sklepowe, maszyna do szycia do sprzedania. Lipowa 61, wiadomość w sklepie. 4915-3

Wyżły 5-cio miesięczne do sprzedania. Wiadomość: ul. Piotrkowska 101, u T. Wagnera. 4641-1

W większym sąsiednim mieście jest zaraz do sprzedania dobrze prosperująca piwiarnia. Blizsze wiadomości udziela się w browarze SSów K. Anstadta, ul. Średnia 54. 4926-3

Różne:

Akuszerka Drzymałowa przyjmuje. Piotrkowska 225. 4604-nwc25

Akuszerka Marja Kubicka przyjmuje. Ul. Piotrkowska № 199 m. 14. 4091-pwspw2

Akuszerka Gołańska przyjmuje na czas słabości u siebie, ul. Kilińskiego 152. 5125-5

Człowiek samotny potrzebny do koni. Wiadomość u p. Stońskiego, Bruss-Zdrowie. 4654-1

Darmo 30 fur ziemi i gruzu Al. Kościuski 26. 4531-sn1

Do wydzierżawienia budynek murowany odpowiedni na fabryczkę, lub skład, szerokości 15 lok. i długości 44 lok. Wiadomość; Leszno № 54, u gospodarza. 4638-1

Duży pokój ładnie umeblowany z wszelkimi wygodami i elektrycznym oświetleniem dla inżyniera zaraz do wynajęcia. Oferty „Inżynier”. 4679-cn2

Dworski kowal, mechanik poszukuje posady na folwark w okolicy Łodzi, świadectwa na żądanie. Zwracać się do Rozwoju pod „Zdolny”. 4902-1

Inteligentna panią, lat 16, bardzo skromnych wymagań, błaga o zaopiarowanie zajęcia bufetowej w sklepie lub mieczarni. Łaskawe osoby proszone są o podanie swego adresu w ogłoszeniach Rozwoju dla „S. M. szatynki 68”. r-1

Nauczycielka z uniwersyteckim wykształceniem zajmie się w Łodzi uzupełnieniem wykształcenia dorastającej panią z zamoznego domu w zakresie literatury, historii, przyrody, sztuki, rysunku. Warunki: pokój, utrzymanie, pensja wedle umowy. Zgłoszenia pod „Nauczycielka” do biura Hopcasa i Salomonowej obecnie „Ruch”, Kraków, Szezepańska 9. 1376-s92

Poszukuje roboty dla jednej pary koni na stałe. Łaskawe oferty składać proszę w Rozwoju pod „Roboty”. 4650-wc1

Poszukuję „Zasady prawodawstwa rzymskiego” Fr. Zolla za dobrem wynagrodzeniem. Wiadomość: Rzgowska 53, Buchner. 4649-1

Poszukuję pokoju umeblowanego w śródmieściu z oddzielnym wejściem i oświetleniem. Oferty w „Rozwoju” pod „5555”. 4870-1

Pokoju jednego lub dwa z kuchnią, przedpokojem i wygodami w śródmieściu poszukuję od zaraz. Oferty w Rozwoju pod J. K. 4875-5

Przybłąkał się pies jasno-pielaty średniego wzrostu, ogon długi. Wiadomość Piotrkowska 71 u stróża. 4894-2

Potrzebna zdolna podreżna do artystycznej pracowni Fabryczna 2. 4927-1

Potrzebny chłopiec na praktykę do zakładu fryzjerskiego. Przędzalniana 95. 4925-5

Potrzebna bufetowa do sklepu wędlin obznajmiona w takim interesie. Wiadomość Piotrkowska № 105 m. 54 4910-1

Pokoju umeblowanego poszukuję w pobliżu Przejazd i Piotrkowskiej M. Hirs. Piotrkowska 100. 4957-1

Szczenie rasy dobermana, boksa albo buldoga kupię zaraz lub później. Oferty z podaniem adresów składać w „Rozwoju” pod „Szczenie”. 4681-1

Ważne dla Pań! Przyjmuję do szycia suknie, kostjomy, ceny przystępne. Długa 6, prawa oficyna. 4947-3

Zagubione dokumenty.

Aнна Dalewska, Kijowska 8 zagubiła kartę węglową. 4950

Antoni Kubiak zagubił kartę węglową. 4912-1

Fried Dora zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 4940-5

Gustaw Martin zagubił tymczasowy paszport wyd. w Niemczech. 4952-5

Himmel Nusen zgubił legitymację chlebową na 7 osób. 4942-1

Hejno Czesław zagubił paszport wyd. z gm. Pianów pow. Koneckie. 4659-1

Józwiak Walenty, zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 4873-1

Jabłoński Walenty zagubił kartę węglową. 4953-1

Józeta Martynska zagubiła świadectwo cechowe wydane przez Gospodę Słusarską. 4915-1

Kwind Hugo zagubił niem. paszport wyd. w Łodzi. 4951-3

Liberman Jakob zgubił legitym. węglową. 4934-1

Leon Kamenc zagubił niem. paszport wydany w Łodzi. 4925-5

Malatyński Feliks zagubił legitymację chlebową wydaną na 5 osób. 4934-1

Moszek Wilf, Kilińskiego 65 zagubił kartę węglową. 4939-1

Kazimiera Naglik zagubiła niemiecki paszport wyd. w Łasku. 4907-2

Marja Meksza zagubiła niem. paszport wyd. w Warszawie. 4901-2

Marjan Wysocki zagubił niem. paszport wydany w Łodzi. 4295-2

Melchinkiewicz zgubił paszport niemiecki wyd. w Łodzi. 4938-2

Olczak Longin zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 4920-5

Paulina Reznar zagubiła kartę węglową wyd. za № 75. 4916

Skradziono legitymację chlebową wydaną na 5 osób i 20 marek na ulicy Przejazd, przy monopolu. Wincenty Biernacki. 4917-1

Roman Podemski zagubił niem. paszport wyd. z gm. Bruzycy. 4900-2

Szczesnoiewicz Edward zgubił paszport niemiecki wyd. w Dawygie gub. Wilno. 4889-2

Stanisław Twardowski zagubił niem. paszport wydany w Łodzi. 4975-1

Skradziono koncesję na sklep kolonialny wyd. przez władze polskie w Buczku pow. Łaskim na imię Andrzeja Guzińskiego. 4672-1

Skradziono portfel zaw. erajacj dowody osobiste wyd. przez Zarząd kolei fabryczno-łódzkie na imię Andrzeja i Heleny Grabowiczów i bilety wolnej jazdy na takie imię oraz różne dokumenty. Sprawcę kradzieży proszę o zwrot wyżej wymienionych dokumentów za adresem: ul. Kilińskiego 71 m. 8 lub do skrzynki pocztowej. 4880-1

Stanisław Kaczmarekiewicz zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 4935-5

Skradziono portfel zawierający paszport niemiecki wydany na imię Kazimierza Kamińskiego. 4918-5

Szakowski Erik zagubił legitymację chlebową № 2181. 4919-1

Teofil Gros zagubił niem. paszport wydany, w Brzezinach 4876-1

Wyderko Tomasz, zagubił kartę węglową wydaną na N 74462. 4925-1

Władysław Skwarka zagubił rosyjski paszport wyd. z gm. Mroga Dolna. 4924-5

Zaginął portfel zawierający paszport niemiecki wyd. w Tuszyńcu, weksel na 200 rubli wyd. przez Stanisława Stempnińskiego oraz 800 marek. Znalazcę proszę o zwrot dowodów i pieniędzy za sowitą nagrodą na ul. Zieloną 53 do A. Kowalczyka. 4941-1

Zaginęła karta węglowa wyd. na imię Edwarda Fiszera u Radwańska 19. 4951-1

Zaginęła koncesja na handlową manufakturę i garderobę wydana za № 7318, na imię Szaladajewskiego Lajbusza. 4946-5

Zofia Wysocka zagubiła tymczasowy paszport wyd. przez władze polskie w Łodzi. 4897-1